

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: B4-57Em/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1423201536
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1423201536.3

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II v právnej veci oprávneného: D. zastúpeného JUDr. Michaelou Weberovou, advokátkou so sídlom Koceľova 9, 821 08 Bratislava, IČO: 42 414 865 proti povinnej: F. o návrhu oprávneného na výkon rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/234/2016 zo dňa 04.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2019 sp.zn. 20CoP/65/2018 v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi: F. a V., obe zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, a ex offio o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v nasledovnom rozsahu:

I. Oprávnený: D. a povinná: F. ako aj ich maloleté deti: F. a V. s ú p o v i n n í podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb pre pracovisko Bratislava IV, so sídlom Svoradova 1, Bratislava, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov týkajúcej sa výchovy a starostlivosti o ich maloleté deti a usmerniť ich v otázke ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletých detí a akceptácie dôležitosti role každého z rodičov v živote maloletých, ďalej zlepšiť vzájomnú komunikáciu otca a maloletých detí a vo vzťahu k deťom zamerať poradenstvo na príčiny ich odmietavého postoja ku styku s otcom, možnosti prejavovania ich autentických pocitov a uvedomenie si slobody v prejave svojho vzťahu ku ktorémukoľvek z rodičov, a to v rozsahu 5 hodín matka samostatne, 5 hodín otec samostatne a 10 hodín otec spolu s maloletými deťmi.

Rodičia s ú p o v i n n í riadiť sa pokynmi psychológa, dodržiavať stanovené termíny stretnutí.

II. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava s a u k l a d á , aby do 10. dňa každého mesiaca po zahájení odborného poradenstva doručil súdu správu o jeho priebehu za príslušný mesiac

odôvodnenie:

1. Oprávnený sa svojím návrhom, doručeným súdu dňa 19.05.2023, domáhal výkonu rozhodnutia o úprave jeho styku s maloletými deťmi. Uviedol, že styk s maloletými deťmi má upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/243/2016-399 zo dňa 04.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/193/2018-600 zo dňa 09.10.2018, pričom oprávnený svoju dcéru nevidel od februára 2023 a maloletého syna videl naposledy v auguste 2023 a to na 5 minút pri jednom opätovnom neúspešnom pokuse o prevzatie detí.

2. Povinná vo svojom vyjadrení k návrhu podaním doručeným súdu dňa 13.09.2023 uviedla, že obe deti majú s oprávneným problém, bola by rada, keby na víkendy chodili k oprávnenému a mali s ním pekný vzťah. Nevie, čo viac má urobiť, nakoľko oprávnený nevie deťom vytvoriť podmienky, aby pobyt u neho milovali. Nemyslí si, že je aktuálne v jej silách to zmeniť bez úsilia z otcovej strany.

3. Súd sa oboznámil s návrhom oprávneného, s vyjadrením povinnej, s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. B4-57Em/2/2023 a s exekučným titulom - rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/234/2016 zo dňa 04.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2019 sp.zn. 20CoP/65/2018 a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav veci:

4. Oprávnený sa ako otec maloletých detí domáha výkonu rozhodnutia: rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/234/2016 zo dňa 04.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2019 sp.zn. 20CoP/65/2018, ktorým bolo upravený styk otca s maloletými deťmi. Toto rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 01.06.2019 v časti úpravy styku oprávneného s maloletými deťmi.

5. Na pojednávaní konanom dňa 09.01.2024 bolo preukázané, že je na mieste použitie ustanovenia § 3 ods. 3 vyhlášky MS SR 207/2016 Z. z., keďže v konaní je nesporné, že samotné deti odmietajú styk a je potrebné pracovať s deťmi, ako aj spoločne s rodičmi formou psychologického poradenstva.

6. Z vyjadrenie zástupcu kolízneho opatrovníka maloletých bolo zistené, že je možné neodkladné opatrenie, resp. odborné poradenstvo realizovať u psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb pre pracovisko Bratislava IV, so sídlom Svoradova 1, Bratislava, a to v rozsahu 5 hodín matka samostatne, 5 hodín otec samostatne a 10 hodín otec spolu s maloletými deťmi.

7. Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

8. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

9. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 325 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

13. Podľa § 3 ods. 2, prvej vety, vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, ak súd zistí, že plnenie rozhodnutia možno dosiahnuť účasťou na sociálnom poradenstve, psychologickom poradenstve alebo na inom odbornom poradenstve, povinnosť podrobiť sa poradenstvu možno nariadiť neodkladným opatrením.

14. V zmysle judikatúry ESĽP týkajúcej sa výkonu práva styku rodiča s maloletým, konkrétne z článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd vyplýva, že vnútroštátne orgány majú pozitívny záväzok konať tak, aby umožnili rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného puta. Mali by prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho ktorého prípadu rozumne očakávať za účelom umožnenia styku rodiča s dieťaťom (napríklad Nutinnen proti Fínsku, rozsudok z 27.06.2000,ods .128). Povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorý nežijú spoločne, však nie je absolútna a porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavujú dôležitý faktor. Štátne orgány síce majú vyvíjať snahu, aby tejto spolupráci napomohli, ale ich povinnosť použiť donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená,

musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva článok 8 Dohovoru. Použitie donucovacích opatrení za účelom výkonu práva styku je tak odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije (napríklad Zavřel proti Českej Republike, rozsudok z 18.01.2007, ods. 52). Ide o prípady, keď rodič, s ktorým dieťa žije, aktívne bráni v styku druhého rodiča s dieťaťom. Iná je však situácia, ak rodič, s ktorým dieťa žije, styku druhého rodiča s dieťaťom aktívne nebráni, avšak dieťa vyslovene styk odmieta. Tu je významným aspektom odmietanie rodiča dieťaťom zapríčinené správaním toho rodiča, a teda ak sa tento nezachoval vo vzťahu k dieťaťu vždy vhodne a empaticky (Tedovič proti Českej republike). Použitie donucovacích opatrení v takýchto prípadoch je potom kontraproduktívne, a to práve z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom (napríklad Kapř proti Českej republike, rozhodnutie z 28.03.2006).

15. Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých dôsledne sleduje podľa ustanovení štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku dve fázy exekučného konania. V prvej fáze súd rozhoduje o nariadení výkonu rozhodnutia, kde zisťuje, či je návrh na výkon rozhodnutia dôvodný. V tomto smere zohľadňuje najmä správanie sa povinného pri plnení povinnosti, správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa maloletých detí. V druhej fáze nasledujúcej po nariadení výkonu rozhodnutia, uskutočňuje súd samotný výkon rozhodnutia, pričom medzi týmito dvoma fázami prebieha zmierovacia (mediačná) fáza. ak súd zistí, že plnenie rozhodnutia možno dosiahnuť účasťou na sociálnom poradenstve, psychologickom poradenstve alebo na inom odbornom poradenstve, povinnosť podrobiť sa poradenstvu možno nariadiť neodkladným opatrením. Súd má pritom vždy na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý by mali sledovať aj obaja rodičia.

16. V zmysle vyššie uvedeného odôvodnenia, CMP v spojení s vykonávacou vyhláškou oprávnenému rodičovi umožňuje, aby v prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, podal návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ako tomu bolo aj v tomto prípade, keď sa otec - oprávnený domáha nariadenia výkonu rozhodnutia, ktoré upravuje jeho styk s maloletými deťmi, ktorý nerealizuje riadne, nakoľko obe deti sa k stretávaniu s otcom stavajú odmietavo.

17. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, realizácia rozhodnutia týkajúce sa maloletého dieťaťa bude od určitého veku dieťaťa závislá nie len od vôle rodičov, ale aj od vôle maloletého. Na druhej strane, nemožno resignovať na hľadanie možností, ako sanovať vzťah medzi rodičmi a deťmi (táto povinnosť viaže tak súd, ako aj rodičov detí). Navyše z pohovoru s maloletými deťmi, ktorý súd realizoval v rámci konania sp.zn. B4-17P/52/2023, vyplynulo, že deti si vedia predstaviť obnovenie stretávania sa s otcom, za predpokladu, že otec upraví svoje správanie voči nim, bude voči nim ústretovejší. Práve tomu má pomôcť nariadené výchovné opatrenie, a zároveň má pomôcť rešpektovaniu úlohy otca v živote maloletých detí zo strany matky (v ktorej výlučnom vplyve sa maloleté deti nachádzajú) a tiež viesť maloleté deti smerom k obnoveniu vzťahu s otcom.

18. V danom konaní po zistení vyššie uvedeného skutkového stavu veci mal súd za to, že stav v rodine si vyžaduje ingerenciu zo strany súdu v podobe nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúceho v povinnosti všetkých účastníkov, a teda tak oprávneného, povinnej ako aj maloletých detí podrobiť sa odbornému poradenstvu za asistencie odborníka psychológa, v ktorom poradenstve by bol maloletým deťom poskytnutý nerušený priestor na uplatnenie ich práva na oboch rodičov, a ktoré nariadené odborné poradenstvo bude plniť ochrannú funkciu vo vzťahu k maloletým a pomôže zlepšiť schopnosť všetkých zúčastnených navzájom komunikovať.

19. Na základe doposiaľ vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že stretnutia oprávneného s maloletými sa nerealizujú v súlade s exekučným titulom. Obaja rodičia deklarujú odmietavý postoj samotných detí stretávať sa s otcom spôsobom stanoveným exekučným titulom. Z vyjadrení rodičov vyplýva, že sa líšia dôvody, ktoré rodičia uvádzajú, prečo maloleté deti otca odmietajú. Otec za dôvod odmietania považuje výrazný vplyv povinnej. Povinná ako dôvod odmietania uviedla, že maloleté deti sa otca boja. Oprávnený aj povinná v zásade súhlasili s výchovným opatrením - odborným poradenstvom, nakoľko si uvedomujú, že aktuálna situácia sa inak zmeniť nedá.

20. K prijatiu vyššie uvedeného záveru, ktorý viedol súd k potrebe nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 3 ods. 3 vyhlášky spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia viedlo súd viacero skutočností vyplývajúcich zo zistení skutkovej situácie v rodine maloletých detí. V prvom rade, a to aj

po zohľadnení vyššie uvedenej judikatúry ESLP (Európskeho súdu pre ľudské práva), mal súd za to, že požitie donucovacieho opatrenia v rámci konania o výkon rozhodnutia podľa CMP by bolo v tomto prípade (a v tejto fáze) kontraproduktívne. Skutkový stav je taký, že stretnutia otca s maloletými sa neuskutočňujú podľa úpravy v znení exekučného titulu, nedochádza k riadnej realizácii styku v zmysle exekučného titulu, nemôže s nimi tráviť čas v zmysle exekučného titulu, deti otca odmietajú. Odmietanie styku s otcom, resp. jeho riadna nerealizácia vedie k tomu, že medzi otcom a deťmi nedochádza k budovaniu vzťahu otec-dieťa, ale k vzájomnému odcudzeniu. Akýkoľvek nútený výkon rozhodnutia zo strany súdu by bez ingerencie vhodným poradenstvom možno viedol k pravidelnej realizácii styku otca s deťmi, avšak podľa názoru súdu by len prehľboval ich vzájomné odcudzenie. Súd má za to, že najprv je potrebné pracovať na obnovení narušených vzťahov, čomu môže prispieť nariadené odborné poradenstvo, ktoré sa bude realizovať u psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb pre pracovisko Bratislava IV v určenom rozsahu. Situácia medzi rodičmi (bývalými manželmi) je v súčasnosti napätá, otec za vzniknutú situáciu viní matku, ktorá však tvrdenia otca popiera a tvrdí, že maloleté deti na stretnutia riadne pripravuje, ale maloleté deti otca odmietajú. Súd má za to, že v danom prípade rodičia v súčasnosti nie sú spôsobilí sami túto situáciu riešiť a ich nezhody sú proti záujmom maloletých detí. Je preto potrebné, aby sa podrobili poradenstvu a následne by malo dôjsť k postupnému emocionálnemu približovaniu sa maloletých detí k otcovi.

21. Za účelom stabilizácie rodinnej situácie, súd teda uložil povinnosť rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb pre pracovisko Bratislava IV, so sídlom Svoradova 1, Bratislava v rozsahu 5 hodín pre každého rodiča, a 10 hodín pre otca spolu s maloletými deťmi. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v zmysle § 4 ods. 2 Vyhľadávky č.207/2016 s týmto výchovným opatrením súhlasil, ako aj so sedeniami rodičov a maloletých detí v danom rozsahu. Súd apeluje na obidvoch rodičov, aby tieto stretnutia realizovali v čo možno najkratšom časovom intervale. Súd má možnosť tieto sedenia opätovne predĺžiť, ak by sa ukázali ako prínosné pre zmiernenie negatívnych následkov v rodine.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie sa podáva písomne, v troch vyhotoveniach alebo ústne do zápisnice v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/. Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní /§ 62 ods. 1,2 CMP/.

Ak povinný dobrovoľne neplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na súdny výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 383 CMP.